

ویژگی گردشگری مذهبی استان سمنان

گردشگری انواع و اقسامی دارد که یکی از مهم‌ترین آن گردشگری فرهنگی است. گردشگری مذهبی قسمی از گردشگری فرهنگی محسوب می‌شود که به آن نوع از گردشگری اطلاق می‌شود که مردم به صورت انفرادی یا جمعی، به منظور زیارت، تبلیغ مذهبی یا حتی گذران اوقات فراغت به اماکن و مناطق مذهبی سفر می‌کنند.

این نوع از گردشگری یکی از رایج‌ترین اشکال گردشگری در سراسر جهان است که سابقه آن به قرون و اعصار گذشته باز می‌گردد. زیارت با ویژگی‌های متعدد خود می‌تواند یکی از ارکان اساسی گردشگری محسوب شود. و به‌طور کلی شامل سفرها و بازدیدهایی می‌شود که اصلی‌ترین هدف از آن‌ها تجربه‌ای مذهبی است.

در یک تقسیم‌بندی کلی جاذبه‌های مذهبی را می‌توان به هشت دسته تقسیم کرد که عبارت است از: مساجد، امام‌زاده‌ها، بقعه‌ها، آرامگاه‌ها و قبور، تکیه‌ها و حسینیه‌های قدیمی، آتشکده‌ها و آتشگاه‌ها، صومعه‌ها و خانقاه‌ها که هر یک از این جاذبه‌های مذهبی می‌توانند دارای بعد محلی، منطقه‌ای، فرا منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی باشند.

دهستان لاسگرد از دهستان‌های بخش مرکزی شهرستان سرخه در استان سمنان، دارای مکان‌های مذهبی و زیارتی متعددی در روستاهای خود از جمله لاسگرد، جوین، ایج، امام‌زاده عبدالله و عبدالله‌آباد است که برای علاقه‌مندان با انگیزه گردشگری زیارتی مناسب است. ولی این ظرفیت‌ها محدود به بعد محلی و منطقه‌ای بوده که بیشتر به دلیل عدم معرفی مناسب و شناخت کافی از این اماکن، به‌ویژه برای مسافران عبوری از شاهراه تهران-مشهد است که با تبلیغات و آگاهی بخشی، سطح آن می‌تواند به سطوح ملی و بالاتر ارتقاء یابد. بطوریکه که در حال حاضر امام‌زاده سیدرضا و سیدعلی اکبر از نوادگان امام موسی کاظم (ع) در روستای لاسگرد به دلیل مجاورت با جاده اصلی از بازدیدکنندگان و زیارت کنندگان بیشتری برخوردار بوده و از بعد ملی به این مکان نگریسته می‌شود. درحالی که بقیه امام زادگان و بقعه‌های منطقه، به دلیل عدم مجاورت با جاده، و عدم آشنایی مردم در سطح محلی و منطقه‌ای قرار گرفته‌اند.

نمای امامزادگان سید رضا و سید علی اکبر شامل حرم و گنبد و دو ایوان غربی و شمالی است که متصل به بقعه و فاقد هرگونه تزیینات خاصی بوده و محل مناسبی برای استراحت کوتاه‌مدت مسافران عبوری در مسیر جاده مشهد-تهران است. ایجاد بازارچه، ساخت سرویس‌های بهداشتی و توسعه‌ی فضای اطراف این بقاع متبرکه جهت توقف اتومبیل‌ها و اتوبوس‌ها از جمله اقدامات بارزی بوده که در سال‌های اخیر انجام شده است.

در مسیر جاده مشهد-تهران (حدفاصل سرخه - گرمسار) به لاسگرد می‌رسید. این روستا در فاصله ۳۵ کیلومتری غرب شهرستان سمنان و ۱۵ کیلومتری غرب شهرستان سرخه و ۷۰ کیلومتری شرق گرمسار واقع است. نرسیده

به لاسجرد (۱۵۰۰ متر مانده به لاسجرد) از سمت سرخه جاده‌ای با آسفالت درجه ۲ در سمت راست قرار دارد که به سمت بالا (شمال) تابلوی روستای ایج و امامزاده عبدا.. و جوین در آن با فاصله ایج ۱۳,۵ کیلومتر و امامزاده عبدا.. با فاصله ۲۱.۱ و جوین با فاصله ۲۱,۸ کیلومتر دیده می‌شود. در واقع این مسیر همان جاده شهرک صنعتی لاسجرد است که از جاده اصلی منشعب شده است.

پس از طی مسیر، در کمتر از ۵ کیلومتر به شهرک صنعتی می‌رسید و پس از عبور از آن به رودخانه (از نوع خشک‌رود) که از سمت شمال به جنوب با بستری شنی است می‌رسید که روی آن در چند نقطه به صورت متناوب بندزده شده تا سیلاب در پشت آن جمع‌آوری و باعث تزریق سفره آب زیرزمینی دشت لاسجرد و سرخه شود. در ادامه راه، رو به سمت بالا، کف بستر رودخانه، شنی و در اطراف آن چندین مرغداری دیده می‌شود. سپس بر اثر توپوگرافی منطقه، رودخانه دو شاخه می‌شود که یکی از سمت روستای امامزاده عبدا.. با نام رودخانه گران (سمت شمال) و دیگری از سمت روستای جوین با عنوان رودخانه جوین (سمت شمال غربی)، سرچشمه می‌گیرد که در محل یک پل خشتی و قدیمی به هم ملحق شده و به سمت دشت لاسجرد ادامه می‌یابد. از این محل، جاده هم به دو سمت تقسیم می‌شود؛ یکی به سمت دره ایج و دیگری به سمت جوین.

در هر دو مسیر، دره با رودخانه‌ای V شکل، باغات و درختان قرار دارد. یعنی در تراس و پس کرانه رودخانه‌ای، باغات میوه، چهره زیبایی به مسیر رودخانه بسیار کم آب داده است. اغلب درختان، درختان میوه همچون سیب، گردو و آلو است. به طوری که معیشت غالب مردم این منطقه بر پایه باغداری و تا حدودی دام‌پروری است. فعالیت کشاورزی زراعتی بسیار کم و در حد کاشت گوجه و خیار و... است که در تراس‌های حاشیه رودخانه انجام می‌شود. در مسیر دره سرسبز و مشجر و در دامنه‌های مشرف به آن کوهستانی سنگلاخی، خشک و پرشیب قرار دارد. لذا پس کرانه‌ی زمین در آن کم است. تلفیق دره‌های پرشیب و درختان و سیمای کوهستانی چهره و جاذبه گردشگری خوبی برای گردشگران به‌ویژه در تابستان فراهم می‌کند و در کنار جاذبه زیارتی از لحاظ اکو توریستی هم جذاب است. به طوری که در بهار و تابستان اغلب در پایان هفته و روزهای تعطیل زائران امامزاده‌ها پس از زیارت، در مسیر رودخانه و در سایه‌سار درختان از طبیعت لذت می‌برند و اوقات فراغت خود را پر می‌کنند.

در مسیر امامزاده عبدالله ابتدا به روستای ایچ می‌رسید. روستایی در دامنه شرقی با بافت فشرده و تقریباً پلکانی؛ در دره رودخانه‌ای (رودخانه گران) مشرف به آن، که در امتداد باغات و اراضی کشاورزی قرار دارد، چند بقعه متبرکه که مورد احترام مردم به نام بقعه متبرکه چهارتن که بر دامنه کوه مقابل روستا واقع است و همچنین بقعه متبرکه شیخ (شیخین) یا درویش سلطان که در قسمت میانی روستا قرار داشته و آرامگاه آن فاقد حریم بوده و اطراف بقعه محل دفن اموات اهالی روستا است. مساحت زیر فضای بقعه ۲۵ متر مربع و به ثبت آثار ملی و تاریخی رسیده است.

پس از ایچ در فاصله ۶٫۴ کیلومتری در امتداد رو به سمت بالا و شمال آن به روستای بن‌بست امامزاده عبدالله که در میان رودخانه شنی قرار دارد می‌رسید که وجه تسمیه آن به خاطر مقبره امامزاده عبدالله و امامزاده اسماعیل از نوادگان امام موسی کاظم (ع) در دل روستا است. اتاق حرم، به ابعاد ۳×۳ متر و دو پنجره کوچک در شرق و جنوب آن تعبیه شده است که نور حرم را تأمین می‌کند. داخل حرم با گچ، سفیدکاری شده و در وسط آن ضریح چوبی نیمه مستطیل و شبیه گهواره بزرگی به ابعاد ۱/۹۰×۱/۲۰ و بلندی ۱/۷۰ متر بر روی قبر گچی با پارچه‌های سبزرنگ پوشانده شده است.

فاصله بقعه تا ابتدای جاده اصلی سمنان به تهران ۲۱٫۱ کیلومتر است. این بنا هم به ثبت آثار ملی و تاریخی رسیده است. معماری جالب توجه این بقعه در دامنه کوه برای هر بیننده‌ای جالب است. مقبره و محوطه آن شبیه خانه‌های قدیمی و حیاط دار روستا آرامش خاطر خوبی به بازدید کنندگان و زیارت کنندگان می‌دهد.

بقعه دیگری که در این منطقه قرار دارد، بقعه نواده حضرت امام حسن مجتبی به نام محمد بن زید بن حسن بن علی که به شاه محمد زید معروف است. این بقعه یکی از زیارتگاه‌های معتبر منطقه سرخه و دهستان لاسگرد است که در مسیر روستای جوین و نرسیده به این روستا در کنار تراس رودخانه و مشرف به آن قرار دارد. جوین جزئی از روستاهای کوهستانی در کنار رودخانه جوین در شرق امامزاده شاهزاده محمد زید و بر دامنه جنوبی کوه میان تیغ در حاشیه جنوبی کوه‌های البرز مرکزی واقع شده است. امکانات اولیه همچون وجود چندین اتاق برای بیتوته در شب از ویژگی‌های آن بشمار می‌رود.

همان‌طور که گفته شد دهستان لاسگرد قابلیت و ظرفیت زیادی در جذب گردشگری مذهبی و اکو توریسمی دارد که باید با سازوکارهای فرهنگی، از این ظرفیت استفاده بهینه‌ای شود.